

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 146. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700592739056/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

selv vandt mig; de syntes at drages uvilkaarlig til mig, og det gjør En saa glad og taknemlig, især naar det er smukke Børn.

Jeg havde hidtil uvilkaarlig forestillet mig, at Baron Panin, siden jeg ikke saae ham, var fraværende fra Rom paa en eller anden lille Udflugt, men erfarede nu, at han slet ikke boede her. Han havde havt en diplomatisk Mission til de mindre italienske Hoffer, og da de vare bleve forjagne, fulgte han dem saa godt han kunde, indens han lod sin Familie tye til Rom. For Øieblikket var han i Wien.

Jeg saae nu ogsaa, at der paa en Maade var to regerende Dronninger i Huset: Baronessen og Generalinden. Generalinden var Enke med en uafhængig Formue og repræsenterede desuden sin Broder, Baron Panin. Baronessen saae op til hende, ikke just som en Duenne, men næsten som en mandlig Beskyttelse, hvilken Generalinden ogsaa ved sin Høide syntes at kunne afgive. Under Generalindens Departement lod til at hellige Alt, der kunde besørjes ved Penge eller Determinerthed; alt Andet, hvad der kunde afgjøres ved Smil og godt Humeur, gik efter Baronessens altid ligelige Sind. Salon og Spisestue vare fælles; til den ene Side boede Generalinden med Kammerjyomfru, til den anden Baronessen med Børnene, Bonne og Tjenestefolk samt Comtesse Felicia. En aldrende svensk Tjener, der lod til at være meget tro og paaidelig, fungerede som Hushovmester.

Der var ingen Overgang, ingen begyndende og derpaa stigende For-
elskelse; jeg var strax og ganske i Paradis, ja i Paradis: helt og fuld-
stændig betagen af en Lyksalighed, der ikke lod mig kjende Verden
igen. Det var en Kjærlighed, jeg strax kunde have talt lydelig om til
alle Mennesker, saa naturligt syntes det mig at maatte være for Alle,
at man ikke kom Hende nær uden at elske hende, og saa absolut ren,
hæderlig og hellig var selve min Følelse. Jeg vidste, at hun tilhørte en
Andet, jeg vidste, at jeg ei alene ikke havde nogen Ret, men at den
blotte Tanke om at ville skaffe mig en Ret, vilde være forkastelig;
men jeg behøvede den heller ikke, jeg vilde og attraaede intet Andet
end, at det nærværende Øieblik skulde blive evigt. Og saa naiv gjør
en saadan Kjærlighed det Gemyt, der endnu ikke har taget egenlig
Skade i Verden, at jeg troede, alle Folk vilde kunne forstaae den, at
jeg ganske aabent kunde erklære mig for hendes Ridder, Tilbeder,

Elsker, uden at forarge Nogen, end ikke hendes Ægtefælle. Alle, syntes mig, maatte ved at see hende føle, hvad Slags Kjærlighed det var, hun indgjød; de skulde ikke troe mig, men overbevise sig ved Synet af hende. Naar jeg desuagtet taug, saa var det, dels fordi enhver skjøn Følelse, selv hos dem, der mere end jeg ere vante til at tale, tillige er unselig, dels fordi jo den Eneste, der kunde give mig Ret til at om-tale en Dame paa saadan Maade, var Damen selv.

Men et Spørgsmaal om slig Tilladelse kan ikke gjøres, fordi det aldrig kan forstaaes efter Ordenes egen Mening, og fordi det i samme Øeblik, som det blev gunstig besvaret, selv vilde forlade sin Beskedenhed og voxe til et nyt. Havde jeg kunnet stille det, troer jeg næsten, hun vilde have fundet Ord til at give Tilladelsen; thi det var det fuldendt Skjønne i Forholdet, at hun fra Forst af syntes mig at tage mig som sin Eiendom, som en Gjenstand, hun havde tabt for mange Aar siden og fundet igjen, som en Ring, hun igjen satte paa sin Finger, men at denne Eiendomsret ogsaa var af en særegen Art, tilhørende Barnet fra Østerbroes Have og ikke Damen, Baronessen i Rom. Havde der fra hendes Side været det ringeste Coquetteri, den ringeste Lunefuldhed, det mindste Forsøg paa enten at lege Skjul eller at virke piquant ind paa mig, saa vilde vistnok det Lavere i min menneskelige Natur have kjendt sin Slægt og steget frem. Men fordi hvert af hendes Aandedrag, hvert af hendes Hjertes Slag var ærefuldt, talte hendes Personlighed med magisk Magt kun til min Sjæl i dens Følelse af Ære og Høihed.

Jeg troer, at en saadan gjensidig Følelse mellem To kun er mulig i Rom. Man skal blive meget vant til at færdes i Vaticanets høie, hvide Sale med deres Marmorskikkelser, i *Villa Farnesina's* og *Villa Ludovici's* ideale Kunstherlighed, *Sta Maria in Pace's* klare, gennemskuelige, skjønne Mystik, *la Cancelleria's* Soileharmonii, under Himlens Lys og Farver og mellem Bjergenes Limer, før saadanne Omgivelser ophøre at virke paa Sindet som en Kalden fra Aandens, Lysets og Renhedens Verden, og desuden er der, troer jeg, i Roms Atmosfære en Æther, der virker forfinende paa Nerverne, stemmer Sjælen barnligere, end den føler sig noget andet Sted – indtil der kommer Torden i Luftten.

Men man er saa blind, naar man kun seer Et, og Himlen maa vide, hvor længe jeg kunde have gaaet om uden at fornemme Andet end Lyksaligheden ved at være hende nær, og begaaet den Synd, kun at betragte hende som en Kvinde, der kunde være Kjærligheds-Gjen-